

drazumijeva da se primljena informacija prilagodi konkretnim uvjetima.

Izražavanje i stvaranje

Aktivnostima izražavanja i stvaranja osiguravaju se uvjeti da dijete na razne načine i kroz sve dostupne medije izrazi i stvaralački uobliči svoja osobna iskustva. Tako dijete može pjevati, svirati (svime što proizvodi zvukove, može označavati ritam: rukama, nogama, zvečkama, papi- rima, češljem, instrumentima i sl.), crtati, slikati, modelirati, ilustrirati (vizualne i ne- vizualne doživljaje), graditi, konstruirati, govorno i scenski se izražavati, izražavati se cjelokupnom motorikom (mimika, ge- ste, pantomima, i sl.), te plesati.

Primjena iskustva u životnim situacijama i igri djece

Iskustvo djeteta nastalo uz uvažavanje navedenih načela svakako će pridonijeti snalaženju u neposrednoj životnoj situaciji, ali također i obogatiti njegovu igru, svakako najprimjereniju aktivnost djeteta rane dobi. Iz navedenog može se zaključiti da je projektno planiranje vrlo zahtjevna uloga za odgajatelja, koja od njega zahtijeva kontinuirano praćenje razvoja i interesa djece, bilježenje podataka, rasprave sa stručnjacima, te osvješćivanje teorije koju provodi, provjerava i istražuje u praksi.

Literatura:

1. Kirsten, A. i suradnici: *Kurikulum za vrtiće*, Pučko otvoreno učilište Korak po korak, Zagreb, 2006.
2. Krstović, J.: *Inovacijski pristupi ili razvojne perspektive predškolskog odgoja*, u: Božić, Ž. (ur.), *Inovacijski pristupi - Korak bliže djetetu*, Adamić, 44 – 55, Rijeka, 1997.
3. Miljak, A.: *Rad na projektima*, 'Dijete Vrtić Obitelj', V (18/19), 19-20, Zagreb, 1999.
4. Petrović – Sočo, B.: *Učiti za život u životnim situacijama*, 'Dijete Vrtić Obitelj', III (7/8), 4 – 8, Zagreb, 1997.
5. Slunjski, E.: *Integrirani predškolski kurikulum: rad djece na projektima*, Mali profesor, Zagreb, 2001.

Dinosauri u Rovinjskom Selu

Koje su mogućnosti učenja djece rane dobi, pročitajte u članku odgajateljice savjetnice Karmen Uljanić. Čitajući ga, moći ćete prepoznati dinamiku unutarnjeg procesa i etapa rada na projektu te uvidjeti kako projekt utječe na različita područja razvoja djeteta.

Karmen Uljanić, odgajateljica savjetnica
Dječji vrtić 'Neven'
Područno odjeljenje
Rovinjsko Selo
Rovinj

Antonio i dinosauri

U rujnu prošle godine u našu je skupinu došao četverogodišnji dječak Antonio. Od roditelja smo na inicijalnom razgovoru doznali da ga zanimaju dinosauri. Kako u fazi prilagodbe nastojimo za svako novo dijete pronaći primjerene aktivnosti koje mu pričinjavaju zadovoljstvo i pridonose bezbolnijoj prilagodbi na vrtić, Antoniju smo u vrijeme boravka na zraku predložili da u šumici napravimo jednog dinosaura od kamenja.

On je bio oduševljen idejom, kao i četvero druge djece koja su zajedno s odgajateljica započela gradnju. Međutim, Antonio nije htio graditi već je samo promatrao i komentirao, te u jednom trenutku pitao: *Što mu sad stavljate?* Rekli smo: *Bodlje na leđa.* Nakon ovog odgovora, Antonio nas poučava i zaprepašćuje znanjem: *To nisu bodlje, već ploče koje mu služe za regulaciju topline, to ti je stegosaur!*

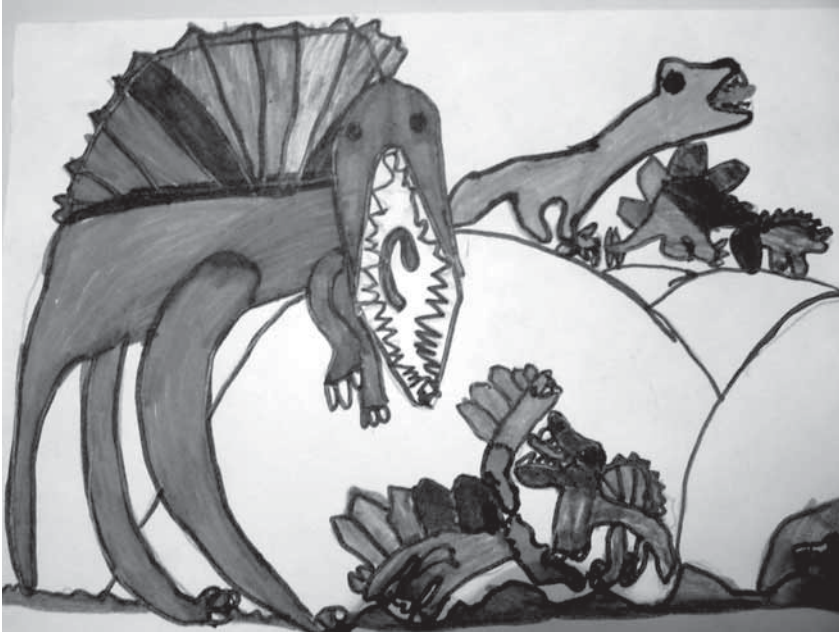
Ovaj inicijalni interes za dinosaure koji je pokazao Antonio, a kojim je zainteresirao i manju skupinu djece, pratimo sljedećih dana poticajima (sredstvima, materijalima, literaturom) kojima proširujemo temu i omogućujemo im da i dalje istražuju i dolaze do novih spoznaja. Roditelji također postaju suradnici donoseći nam

O našoj skupini

Rovinjsko Selo je udaljeno od Rovinja sedam kilometara. Naš je vrtić mješovita odgojna skupina smještena u jednoj sobi stare osnovne škole. Ima 27 djece od 3. do 7. godine života, uglavnom iz Rovinjskog Sela i okolice. Vrtić radi deset sati dnevno, s dvije odgajateljice koje rade u smjenama. Veliko dvorište, ali i lokacija vrtića u seoskoj sredini, omogućuju nam duge boravke na zraku i istraživanja u prirodi. Pored toga, često organiziramo različite izlete i posjete prateći dječje interese. Često odemo u Rijeku na kazališnu predstavu ili u Pulu u muzej, ili pak u Buzet na berbu tartufa. Sve to možemo ostvariti zahvaljujući dobroj suradnji s roditeljima. Izlete koristimo kao motivaciju za različite aktivnosti s djecom, a odaberemo li prave poticaje, materijale i sredstva za rad, interes za temu preraste u pravi veliki projekt.

Što je to projekt?

Lina: Možeš projektirati brod od balona. Mislim kaširati!

Dinosauri - Nina M. (6 g.)

filmove, literaturu, dinosaure igračke i slično. Ubrzo u sobi nastaje novi kutić – kutić dinosaura.

Krećemo u istraživanje

Donosimo djeci različite fotokopije dinosaura – bojanke, upotpunjujemo ih matematičkim zadacima za one koje žele znati više, a kad želimo znati kako se koji dinosaur zove, kojoj vrsti pripada ili druge zanimljivosti, pitamo Antonija.

U listopadu u skupinu dolazi dječak Matija koji je gotovo jednako kao i Antonio opčinjen dinosaurima, pa on postaje naš drugi savjetnik za ovo područje. Interes za dinosaure sad počinju pokazivati gotovo sva djeca, a kroz cijelo prvo tromjesečje ga pratimo nudeći im različita sredstva i materijale kojima djeca u praktičnim aktivnostima izrađuju dinosaure od žice, folije, kartonskih kutija, uvodimo i igre s dinosaurima (memori, lotto, društvena igra 'Dinosauri, ne ljutite se' koju su upotpunili kartama i figurama te velike puzzle od pjenastog stiropora 'Svijet dinosaura').

U likovnim aktivnostima djeca se sve više

izražavaju na tu temu koristeći slike dinosaura iz literature, kao i figure dinosaura iz novog kutića. Šestogodišnja Nina sve više pokazuje interes za likovno izražavanje i potpuno samostalno na velikom formatu tamnog papira, suhom pastelom, odlično kombinirajući boju i oblike, prikazuje dinosaura triceratopsa, kojim nas sve zadivljuje.

'Zaraza' se širi

Roditelji se sve više uključuju u projekt i donose novu literaturu i materijale o dinosaurima s Interneta, te vrlo zanimljive animirane filmove iz ciklusa 'Zemlja daleke prošlosti - planet dinosaura' u kojima je primjereno dječjoj dobi odlično prikazan život na Zemlji u doba dinosaura. Likovi u filmovima imaju zanimljiva imena: Zupko, Daki, Čičko, Mala Šapa, Sara. Dobili su ih prema karakteristikama vrste kojoj pripadaju, npr. Zupko je tiranosaur – oštrozubi, a to je naziv za mesojeda u filmu. Za ova imena djeca se jako vežu, a ponovno gledanje filma uvijek ih iznova motivira na nove aktivnosti.

Kad se usporede dječji crteži iz vremena započinjanja projekta s kasnijima, lako

je uočiti koliko su djeca tijekom projekta proširila svoja znanja o dinosaurima. Najveći napredak vidi se kod starije djece u čijim se radovima sada točno može odrediti vrsta dinosaura, za razliku od radova na početku kad su dinosauri više nalikovali konju ili čudovištu. Tako nastaju knjige o dinosaurima – albumi u koje svako pojedino dijete crta određenu vrstu i lijepi ih u svoju knjigu.

Mlađa djeca u početku odabiru aktivnosti u kojima rade zajedno na velikom formatu papira sa starijom djecom. Starija djeca im skiciraju dinosaura a oni ga bojažu ili lijepe, međutim kasnije se sve više osamostaljuju u crtanju i slikanju. Antonio i Marko gotovo svakodnevno kod boravka u šumi igraju stvaralačku igru o dinosaurima: užive se u igru biljojeda, mesojeda, kradljivaca jaja, hranjenja dinosaura ili pak postaju paleontolozi tražeći 'kosti' dinosaura te iste slažu i u šumi stvaraju 'Park dinosaura'. Prateći njihovu igru primjećujemo da i mlađa djeca spoznajno sve više napreduju. Naime slažući dinosaura od kamenja komentiraju: *Ovo je biljojed, stavi mu četiri kamenčića jer ima četiri prsta na nozi ili Ovo je mesojed, stavi mu tri prsta na nogu.* Zatim povezuju ono što vide na dokumentarnim filmovima, pa pokretima ruku, nogu i cijelim tijelom u stvaralačkoj igri izražavaju karakteristike svake pojedine vrste. Sve više primjećuju sličnosti pojedinih oblika kamenja, grana, korijena drveća sa dinosaurima te iste otkopavaju, uzimaju i koriste u igri.

Mali stručnjaci u daljnjem istraživanju

Početak ožujka posjetili smo Bale i galeriju 'Uluka', gdje su djeca sa zanimanjem promatrala dijelove kostiju zaključujući kojem dijelu kostura mogu pripadati. Antonio je s oduševljenjem zaključio da su to fosilizirane kosti i objasnio da to znači da su okamenjene – pretvorene u kamen. Djeca potaknuta velikom znatiželjom pitaju djelatnika turističke zajednice Bale

zna li on koja je to vrsta dinosaura bila, na što im on odgovara da je to brontosaur. Potaknuti ovim odgovorom tražimo sve o brontosaurusu u literaturi i na internetskim stranicama. Na jednoj talijanskoj internetskoj stranici nalazimo priču 'Nevidljivi prijatelj – brontosaur' koju djeci prevodimo i čitamo. Priča ih zadivljuje jer govori o temama s kojima se djeca poistovjećuju poput ljubomore, nesnalaženja u društvu, razgovoru s nevidljivim prijateljima... Posebna vrijednost priče je u tome što pokazuje kako se prevladavaju ti dječji problemi, kako se igračka – brontosaur, nevidljivi prijatelj, zamjenjuje pravim živim prijateljem.

N o u traženju zanimljivosti o kostima iz Bala, za koje smo bili sigurni da pripadaju brontosaurusu, na Internetu nailazimo na oprečno mišljenje.

Stupamo u kontakt s paleontologom, jedinim dinosaurologom u Hrvatskoj, Aleksandrom Mezgom s Geološko-paleontološkog instituta u Zagrebu, koji nam daje važne podatke za nova istraživanja. Dinosauri iz Bala odnosno Istre pripadali su skupini kamarosaura, diplodokusa i teropoda i ne može se precizno odrediti koji su to dinosauri bili, što nas navodi na zaključak da je podatak koji smo dobili u Balama bio netočan! Koliko uzbuđenja u djece izaziva ovaj podatak dobiven njihovim samostalnim istraživanjem!

Potaknuti kontaktom s gospodinom Mezgom i njegovim objašnjenjem krećemo u nova istraživanja – o vrstama dinosaura u Istri. Tek nakon toga spoznajemo da su nam Antonio i Matija i prije govorili o tim podjelama i vrstama, ali da ih mi odgajateljice nismo razumjele jer nismo ni same o tome dovoljno znale. Sad primjećujemo da djeca uočavaju razliku između pticokukih i gušterokukih dinosaura (to je osnovna podjela dinosaura na temelju koje idu sve daljnje podjele), te to dokumentiraju kad istražuju kosti zdjelice na kosturima dinosaura (tireksa i stegosaura) koje su donijela u vrtić (igra iskopavanja fosila). Izrađujemo kaldogram

– podjelu dinosaura po vrstama te oni crtaju svaku pojedinu vrstu i na nju lijepe natpise s nazivima. Primjećujemo da su to latinski nazivi vrsta koje odlično znaju izgovarati Matija i Antonio. Kako bismo lakše shvatili i zapamtili nazive, prevodimo latinske nazive na hrvatski uz pomoć literature koju nam je donio Matija i one koju smo pribavili u knjižnicama. Tako na primjer *pahiocefalosaur* znači gušter s velikom glavom, *ceratops* rogati gušter, *triceratops* trorogi gušter... Nove spoznaje uvelike pridonose dječjem razvoju, što se jako uočava u likovnom, praktičnom, govornom i glazbenom izražavanju.

Pomicanje granica u likovnom izražavanju

Potaknute svakodnevnim likovnim aktivnostima djece, organizirale smo susret s likovnom umjetnicom koja je djeci predočila nove tehnike oslikavanja i omogućila im daljnje napredovanje u ovom području. Uključivanje stručnjaka i odabir prave tehnike još su više obogatili dječje spoznaje. Kombinacija različitih materijala i novih spoznaja o vrstama dinosaura rezultirali su odličnim dječjim radovima:

- diplodokus od slamki u bojama i držača za balone
- diplodokus od komadića vrbe različitih boja i veličina
- dimetrodon od rezanog, rolanog i lijepljenog valovitog papira
- tireks od lišća i plodina
- triceratops od šiški, vrbe i pijeska
- iguanodon izrađen tehnikom utiskivanja krpica u stiropor (pačvor).

Djevojčica Nina je u više navrata radila skulpturu dinosaura. Najprije je gužvujući aluminijsku foliju izradila zanimljivog stegosaura kojemu je odlično procijenila odnos veličina nogu, tijela i glave i odredila težište te je mogao stajati bez dodatnog lijepljenja za podlogu. Ona je svojim dinosaurusom od folije zainteresirala skupinu mlađe djece te i oni rade figure istom tehnikom, ali njihove radove lije-

pimo na podlogu jer nisu uspjela postići ravnotežu figure.

Oduševljena svojom skulpturom, Nina započinje izrađivati novu - dimetrodona od gline, odlično kombinirajući popunjavanje unutrašnjosti tijela prethodno zgužvanim i oblikovanim novinskim papirom, da ne bi došlo do pucanja prilikom pečenja gline. Nininom dimetrodonu dive se djeca, odgajatelj i roditelji koji komentiraju kako ovakvog ni oni sami ne bi znali izraditi. Nini to još više daje poticaj za rad te započinje novu skulpturu diplodokusa od gline, koju na kraju ukrašava slažući različite duljine valjušaka gline. Njome dobiva predivnu strukturu kože koja još više dolazi do izražaja nakon bojanja. Potaknuti Nininim uspješnim radovima, rade ih i druga djeca, također vrlo vjerodostojno. Sugeriramo Nininim roditeljima da poprate njezin interes te joj omoguće izražavanje novim tehnikama i materijalima. Ninini roditelji donose fimo-masu i slikarska platna.

K ako se u našoj skupini održavao i projekt 'Zdrava hrana' u sklopu kojeg smo s prof. slastičarstva Tonijem Čehićem pripremali hranu u vrtiću, on je, vidjevši Ninine radove, predložio da napravi nacrt dinosaura prema kojem će u Strukovnoj školi napraviti model za kolače. Nina s veseljem prihvaća i pravi više nacrti koje je profesor rado uzeo. Fimo masom modelira male figure dinosaura koji su nakon pečenja u pećnici jako čvrsti, poput pravih igračaka kojima se djeca mogu igrati. To motivira i drugu djecu na izradu pa nastaju dinosauri svih vrsta, ali i prelijepih boja i šara, napravljenih u tehnici *millefiori*. Izrađene figure postavljamo u Zemlje dinosaura, kartonske kutije od cipela oblijepljene travom, paprati, pijeskom i oblucima s morske obale.

Djecu je posebno zanimalo koliko su veliki dinosauri iz Bala doista bili veliki te Beti predlaže da ih pokušamo nacrtati u pravoj veličini. Uzeli smo mjere iz literature koju je ona donijela te na rukometnom igralištu cr-

istražujemo i stvaramo

tamo jednog barosaura u prirodnoj veličini od 24 metra. Kako bi usporedila njegovu veličinu sa svojom, legla je uz njegovu nogu i pozvala još dvije djevojčice te oduševljeno zaključila da 'u jednu nogu stanu tri djeteta'. Da bismo dočarali veličinu glave i vrata dinosaura, morala su leći sva djeca i odgajateljice, a 'za cijelo tijelo ne bi bila dovoljna ni sva djeca iz škole u Rovinjskom Selu', komentirala je Beti.

Igre riječima

Tijekom projekta tražili smo i literarne poticaje u pričama, igrokazima i stihovima.. Nailazimo na zanimljive stihove Mirjane

šljamo svakodnevno (gotovo da nam to postaje ritual prije popodnevnog odmora kod čitanja priče) i oni uvijek s velikim interesom u tome sudjeluju. Iz odgovora koje smišljaju, pored velikog znanja o dinosaurima, može se 'iščitati' i njihov dječji život (emocije, način razmišljanja, navike, strahovi...). 'Što radi dinić kad ga boli noga? Ide kod prijatelja svoga! Što radi dinić kad mesa više nema? Ide kod žene da mu kupus sprema! Što radi dinić kad ga boli glava? Legne pod paprat da malo odspava!..'

Primjećujemo da se i mlađa djeca sve više uključuju u igru riječima sa starijim

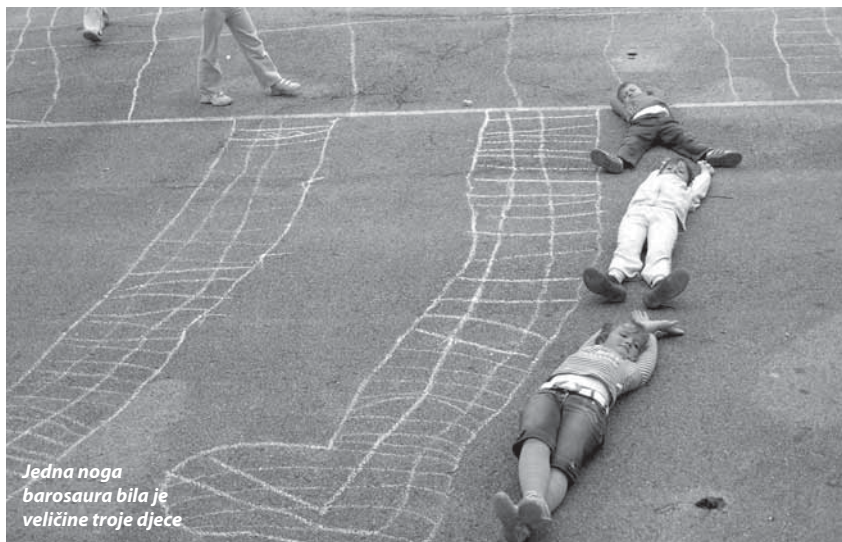
literature, novina i s Interneta uvidjeli su kolika se važnost u svijetu pridaje nalazištima dinosaura. Čitali smo da su Bale jedino nalazište morskih fosila u Europi. U zajedničkom izmišljanju pjesme nastaju zanimljive rime koje kasnije slažemo u cjelinu. Po dovršetku Beti predlaže da pokušamo otpjevati refren:

*'Dino, dino, dino,
dino, dino sauri
živili u Istri
puno prije Histri!'*

Povezali su znanja iz povijesti stečena u našem istraživanju – o Histrima su saznali iz priče arheologa tijekom posjeta arheološkom nalazištu Monkodonjo, ali i tijekom pješačenja na brdo Sv. Martin s kojeg se je vidjela Limska gradina na kojoj su živjeli Histri.

Nakon nekoliko zajedničkih pokušaja dolaze do zanimljive melodije koju uspijevaju zapamtiti i više puta otpjevati. Nakon toga Beti sjeda za sintisajzer, a pridružuje joj se i Nina te pokušavaju zajednički otkriti note melodije koju su pjevali. Kako su uvidjele da nikako ne mogu pogoditi note, Beti predlaže da zovemo nekog glazbenika koji bi nam uglazbio i odsvirao ovu pjesmu. Stupamo u kontakt s glazbenikom, Edijem Maružinom iz grupe Gustafi, i molimo ga za pomoć u skladanju pjesme te mu pjevušimo smišljenu melodiju. Edi nam je obećao, unatoč velikoj zauzetosti, da će pokušati napraviti pjesmu za nas. Kasnije djeca sama u više navrata pozivaju telefonom Edija kako bi provjerili kad će pjesma biti gotova. Dječje oduševljenje nakon Edijevog poziva popratili smo likovnim izražajem – ilustracijom pjesme 'Dinosauri u Istri' uz puštanje glazbe Gustafa tijekom crtanja.

Nastaju predivni dječji radovi iz kojih se može iščitati intenzitet emocija koje su djeca uključila u stvaranje, kao i intenzitet glazbe koji je djelovao na nastanak linija i oblika na papiru s prikazima stopa dinosaura 'koje su puštivali kuda su pasali...' kao da se kreću po ritmu ove pjesme.

Jedna noga barosaura bila je veličine troje djece

Merkel 'Što dinosauri rade' napisane u formi pitanja ('Što dinosi rade kada vjetar puše?') i duhovitih odgovora u rimi ('Na vrhu planine kapute suše!'). Kod čitanja stihova, djeci ne dajemo odmah odgovor već od njih tražimo da ga pokušaju sami pronaći. Stihovi su im se jako sviđali te sami pokušavaju izmisliti nova pitanja vezana uz život dinosaura i odgovarajuće odgovore u rimi.

Tako nastaje 16 pitanja koja su djeca samostalno izmislila (Što dinić radi kad ga boli noga? Što dinić radi kad ga boli glava? Što dinić radi kad mesa više nema?...) iz kojih je vidljivo koliko znaju o životu dinosaura. Pitanja i odgovore smi-

djecom te su vrlo ponosni kad znaju odgovoriti u rimi.

Sebastijan dolazi na ideju da bismo s roditeljima mogli odigrati jedan kviz o dinosaurima u kojem bismo im mogli postaviti i ova smiješna pitanja na koja bi oni morali odgovoriti u rimi kao i mi. U razgovoru dolaze na ideju da bismo mogli smisliti i pjesmu o dinosaurima.

Dinosauri u ritmu glazbe

Nove spoznaje o dinosaurima u Istri djecu motiviraju na stvaranje pjesme. Zapravo, djeca su počela uviđati kolika je vrijednost fosilnih ostataka i stopa koje imamo. Iz

Vrijeme je za izložbu

Potaknuti obiljem radova nastalih u ovom projektu i zanimljivim dječjim postignućima u svim područjima (likovnom, glazbenom, govornom...) dolazimo na ideju da bismo ih mogli pokazati i drugima izložbom za koju su djeca odmah predložila da se postavi u galeriji u Balama, pored kostiju dinosaura.

Turistička zajednica Bala prihvaća naš prijedlog te početkom svibnja 2008., uz veliku pomoć roditelja i likovne umjetnice Matilde Zanini, realiziramo izložbu. Izložena su 232 dječja rada u slikarskim i grafičkim tehnikama, 68 glinenih radova, 26 mozaika od lomljenih pločica, 46 figura dinosaura od fimo-mase, instalacije, karte, kaldogrami, stihovi, lutke dinosauri iz filma 'Zemlja daleke prošlosti... kutija iznenađenja u koju je trebalo zaviriti kroz špijunku, društvene i didaktičke igre koje su djeca izmislila i napravila...

Veliko iznenađenje na otvorenju izložbe za djecu i roditelje bio je dolazak Edija Maružina s kojim su djeca otpjevala i otplesala pjesmu 'Dinosauri u Istri' i zahvalila mu se na skladanju i uvažavanju poklonivši mu dinosaura lutku Malu Šapu iz crtanog filma. U programu otvorenja izložbe realizirali smo i dječju ideju o kvizu s roditeljima u kojem su pored odmjerenja znanja o dinosaurima s djecom, roditelji tražili odgovore u rimi na dječja pitanja 'Što dinići rade?' koje su im olakšali ilustracijama.

U žiriju kviza bio je paleontolog, gospodin Mezga, koji je stručno popratio odgovore djece i roditelja ali i na kraju zaključio da su djeca nadmoćno pobijedila roditelje i pokazala znanja o dinosaurima kojima nisu zadivila samo roditelje, nego i njega – stručnjaka. Gospodin Mezga je za djecu i roditelje održao prezentaciju 'Život na zemlji za vladavine dinosaura' u koje su se pitanjima uključivala djeca upuštajući

se u razgovor s paleontologom o svemu što ih je zanimalo. Po dovršetku prezentacije Matija je sav sretan rekao: 'Ovo mi je bilo jako, jako zanimljivo', a sljedećih dana bilo je još puno sličnih izjava djece. Nekima su najbolji bili kolačići dinosauri kojima nas je na izložbi počastio profesor Toni Čehić, izrađenih u Strukovnoj školi kalupom prema Nininom nacrtu. Izložba je bila postavljena dva tjedna, a posjetile su je vrtičke skupine, skupine školske djece, studenti Visoke učiteljske škole iz Pule i mnogi drugi. U sklopu izložbe mogao se pogledati i film 'Kako je nastala izložba', prikazan i na otvorenju izložbe, u kojem je opisan presjek

I na kraju

Slušajući jedno dijete, prateći njegov interes koji su podržala i druga djeca, saznali smo puno o dinosaurima koji su izumrli prije 65 milijuna godina. No, zahvaljujući ovom projektu saznali smo još nešto vrlo važno – da odgajatelji mogu učiti i od djece, da djeca odlično uče jedna od drugih te da radeći zajedno na temi koja nas zanima svi puno dobivamo.

Žar za dinosaurima Antonio je uspio zapaliti kod druge djece, ali i odgajatelja, roditelja i svih koji su bili uz nas u ovom projektu. Žar za dinosaurima pretvorio se u žar za novim spoznajama i doveo do

Izložba dječjih radova u Balama

rada djece na projektu dinosauri. Sigurni smo da su mnogi roditelji nakon ove izložbe, kviza i programa svoju djecu počeli gledati drugim očima spoznajući da djeca mogu onoliko koliko smo ih mi odrasli spremni pratiti 'hodajući njihovim koracima'. Na tom putu u projektu dinosauri, dječjim su koracima osim odgajatelja hodali mnogi suradnici, ali i neki roditelji koji su se uključili u pojedine dijelove projekta pomažući nam realizirati zamišljeno.

ekspanzije kreativnosti koja se očitovala u svim područjima.

Što na kraju zaključujemo? U ovom je projektu došlo do povezivanja vrtića sa stručnjacima raznih profila: paleontologom, profesorom likovne kulture, glazbenikom, profesorom slastičarstva... Svima nama bilo je to jedno vrlo pozitivno iskustvo iz kojeg proizlazi da nema granica u tome što djeca određene dobi mogu, i koliko mogu. Ono što nas odgajatelje ne treba sputavati jest pitanje 'Mogu li to moja djeca?' jer je to pitanje znak da u našim glavama postoje granice zbog kojih ne dopuštamo da djeca idu dalje od granica koje smo im nametnuli.

Što je to projekt?

Maša: Kad netko radi predstavu s lutkama.